

Effekterna av de statliga stabilitets- åtgärderna

2010-05-10

– Andra rapporten 2010

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	1
BAKGRUND	2
FI:s uppdrag	2
BANKERNAS FINANSIERING	4
Marknadsräntornas utveckling	4
Bankernas emissioner av värdepapper	5
Bankernas inlåning från allmänheten och hushållens sparande	6
Likviditetskostnaden/bankernas finansieringsstrategi	8
BANKERNAS UTLÅNINGSRÄNTOR	11
Utlåningsräntor till företag	11
Utlåningsräntor till hushåll	11
UTLÅNINGSTILLVÄXTEN	13
Bankernas utlåning i Baltikum	14

Rapporten är återsrapportering enligt uppdrag i Finansinspektionens regleringsbrev för 2010 och framtagna efter samråd med Riksgälden.

Sammanfattning

Utnyttjandet av de statliga stabilitetsåtgärderna har minskat under det första kvartalet 2010. Bankernas efterfrågan på lån från Riksbanken har sjunkit. Samtidigt har Swedbank, som är den största låntagaren inom garantiprogrammet, valt att lämna programmet.

Bankernas räntemarginaler har ökat något under det första kvartalet 2010 jämfört med föregående kvartal. Utlåningsmarginalen på bolån har ökat, medan utlåningsmarginalen till företag är näst intill oförändrad. Inlåningsmarginalerna är fortsatt historiskt låga, men ökade något under perioden.

Bankernas kostnad för att omvandla likviditet har sjunkit sedan förra rapporten. Det beror på att räntorna på svenska bostadsobligationer, trots Greklandsoron, har sjunkit i större utsträckning än swapräntorna.

Bankernas utlåning till hushåll fortsätter att öka i samma takt som tidigare, cirka 9,3 procent på årsbasis. Utlåningen till företag ökade något mellan fjärde kvartalet 2009 och första kvartalet 2010, men tillväxttakten på årsbasis var fortsatt negativ.

Bankernas kreditförluster i de baltiska länderna har minskat under det första kvartalet 2010, jämfört med föregående kvartal. Kreditförlusterna i förhållande till den totala utlåningen har minskat till 4,4 procent. Det är den lägsta nivån sedan finanskrisen inleddes.

Bakgrund

Till följd av den internationella finanskrisen beslutade staten om olika åtgärder som minskar riskerna för inlåningskunder och andra långivare till banker och kreditinstitut (nedan banker):

- *Införandet av en stabilitetsfond.* Genom en ny lag har regeringen fått möjlighet att med kort varsel lämna stöd i olika former till kreditinstitut. Stöd får lämnas till banker med säte i Sverige och för att motverka en risk för allvarlig störning i det finansiella systemet i landet.
- *Garantiprogram för bankers upplåning.* De banker som så önskar kan, mot en garantiavgift, avtala med staten om en garanti för nyupplåning. Programmet gäller under en begränsad tid. Garantin innebär att staten träder in om inte banken kan betala.
- *Utvidgad insättningsgaranti.* I princip all inlåning upp till 50 000 euro (men minst 500 000 kronor) omfattas numera av insättningsgaranti.
- *Likviditetsstödjande åtgärder.* Riksbanken och Riksgälden har på olika sätt stöttat bankernas tillgång till finansiering genom likviditetsstödjande åtgärder.
- *Kapitaltillskottsprogram.* Bankerna kan ansöka om kapitaltillskott hos staten. Programmet omfattar maximalt 50 miljarder kronor.

FI:s uppdrag

Regeringen har uttryckt att avsikten med stödet till det finansiella systemet är att det ska komma även hushåll och företag till del. FI:s uppdrag innebär:

- Granska att de åtgärder som beslutats i samband med lagen om statligt stöd till kreditinstitut också kommer hushållen och företagen till del
- Granska att kreditinstituten inte utnyttjar garantierna på ett otillbörligt sätt
- Granska utvecklingen av institutens utlåning i andra länder

Under 2010 kommer rapporten att ges ut kvartalsvis på grund av ett förbättrat marknadsläge.

Viktiga datum

2008

- 13 juli De amerikanska bostadsinstituten Fannie Mae och Freddie Mac övertas av den amerikanska staten.
- 15 september Lehman Brothers ställer in sina betalningar och ansöker om konkursskydd enligt chapter 11.
- 18 september Den svenska staten, i form av Riksgälden, stödjer de svenska storbankernas likviditet för första gången. Därefter följer ett antal åtgärder från Riksbanken för att underlätta bankernas likviditetssituation.
- 19 september Det amerikanska räddningspaketet presenteras och godtas sedermera i något justerad version av kongressen och representanthuset 3 oktober.
- 6 oktober Staten ändrar insättningsgarantin till att täcka fler konton och ett större belopp av de insatta pengarna.**
- 8 oktober Riksbanken sänker styrräntan med 0,5 procentenheter till 4,25 procent i en gemensam aktion med flertalet stora centralbanker.
- 13 oktober EU tillkännager att ett europeiskt räddningspaket kommer att införas.
- 13 oktober Regeringen meddelar att ett svenskt stabilitetspaket kommer att presenteras.**
- 20 oktober Regeringen presenterar utformningen av stabilitetspaketet.
- 23 oktober Riksbanken sänker reporäntan med 0,5 procentenheter till 3,75 procent.
- 29 oktober Riksdagen beslutar om regeringens stabilitetspaket.
- 3 december Riksbanken sänker reporäntan med 1,75 procentenheter till 2,00 procent.

2009

- 3 februari Regeringen presenterar ett svenskt kapitaltillskottsprogram.**
- 11 februari Riksbanken sänker reporäntan med 1,00 procentenheter till 1,00 procent.
- 2 april Regeringen förlänger garantiprogrammet för bankernas upplåning till 31 oktober 2009.
- 21 april Riksbanken sänker reporäntan med 0,50 procentenheter till 0,50 procent.
- 27 maj Riksgälden lånar för Riksbankens räkning upp motsvarande 100 miljarder kronor i utländsk valuta för att återställa valutareserven.
- 2 juli Riksbanken sänker reporäntan till 0,25 procent. Riksbanken erbjuder lån om 100 miljarder kronor med fast ränta med en löptid på 12 månader.
- 9 juli Regeringen förlänger kapitaltillskottsprogrammet till 17 februari 2010.
- 2 september Riksbanken lämnar reporäntan oförändrad. Samtidigt erbjuder man återigen ett lån om 100 miljarder med fast ränta och en löptid på knappt ett år.
- 8 oktober Regeringen beslutade att förlänga det statliga garantiprogrammet för bankernas upplåning. Programmet kommer nu att sträcka sig till 30 april 2010.
- 22 oktober Riksbanken lämnar reporäntan oförändrad. Samtidigt erbjuder man återigen ett lån om 100 miljarder med fast ränta och en löptid på knappt ett år.

2010

- 21 januari Regeringen förlänger kapitaltillskottsprogrammet till 17 augusti 2010.
- 1 februari Riksbankens swapavtal med Federal Reserve löper ut.
- 31 mars Regeringen förlänger garantiprogrammet till 30 juni 2010.
- 4 april Riksbanken upphör med lån på tolv månaders löptid.
- 20 april Riksbanken upphör med lån till tre och sex månaders löptid, men erbjuder i stället lån till 28 dagars löptid.

Bankernas finansiering

Bankernas utlåningsräntor beror till stor del på deras finansieringskostnader. Finansieringskostnaderna utgörs framför allt av de direkta upplåningskostnaderna, det vill säga marknadsräntor och inlåningsräntor, men beror också på andra faktorer. De huvudsakliga övriga faktorerna är:

- Likviditetskostnaden/bankernas finansieringsstrategi
- Kapitalbehovet
- Kostnaden för kapitalet/avkastningskravet

Utvecklingen av dessa faktorer, till exempel ett högre kapitalbehov i bankerna, kan medföra att lägre marknadsräntor inte får fullt genomslag i bankernas utlåningsräntor.

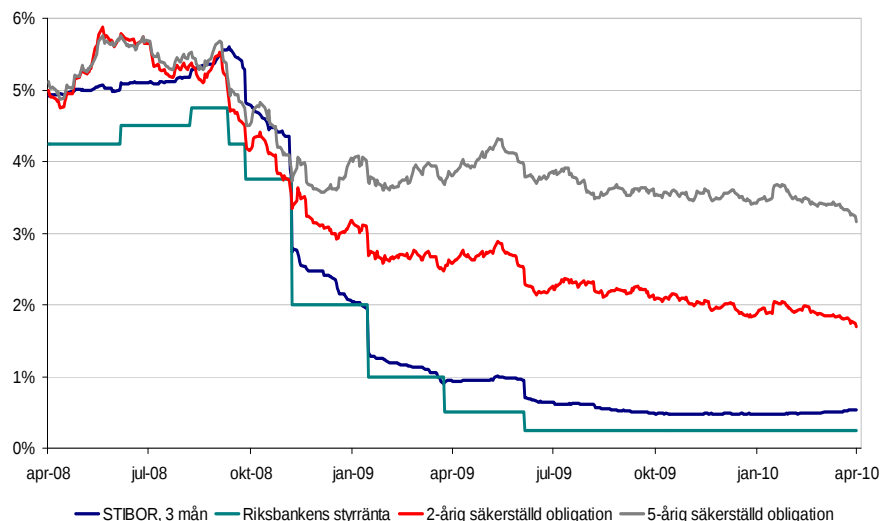
I tidigare rapporter av effekterna av statens stabilitetsåtgärder har FI presenterat hur ovanstående faktorer påverkats av finanskrisen. Nedan följer en uppdatering av de förändringar som skett i marknadsräntorna och likviditetskostnaden sedan förra rapporteringstillfället som avsåg januari 2010.

Marknadsräntornas utveckling

Avläsningsdag för marknadsräntorna och bankernas bolåneräntor är i denna rapport genomgående den 27 april 2010.

Marknadsräntorna har sjunkit kraftigt sedan den 13 oktober 2008 då regeringen meddelade att de skulle införa ett stabilitetspaket. Tremånaders interbankränta är 0,54 procent, vilket innebär att den gått ner med cirka 5 procentenheter sedan oktober 2008 (se diagram 1).

Sedan början av mars 2010 har den korta interbankräntan ökat något, främst till följd av förväntningar på högre reporänta. Upplåningsräntorna för säkerställda obligationer har däremot gått ner under mars och april och är nu något lägre än vid senaste rapporttillfället. Osäkerhet kring utvecklingen i Grekland har lett till att räntor på statspapper med längre löptid sjunker i länder som Sverige och Tyskland. Räntorna på bo- och bankobligationer har också sjunkit och Greklandsoron har därmed inte lett till någon ökning av svenska bo- och bankspreddar. Bostadsobligationerna gynnades också i viss mån av en förändring i konkurslagstiftningen som innebar att det blev tydligare vad som händer om emissionsinstitutet går i konkurs.

Diagram 1. Utvecklingen på räntemarknaden
April 2008 – april 2010

Källa: Reuters Ecowin

Bankernas emissioner av värdepapper

Bankernas upplåning på värdepappersmarknaderna steg mellan fjärde kvartalet 2009 och första kvartalet 2010.¹ Nyupplåningen ökade med 3 procent under perioden. Upplåningen via bankernas obligationsprogram står för den största ökningen, medan upplåningen på kortare löptider minskade.

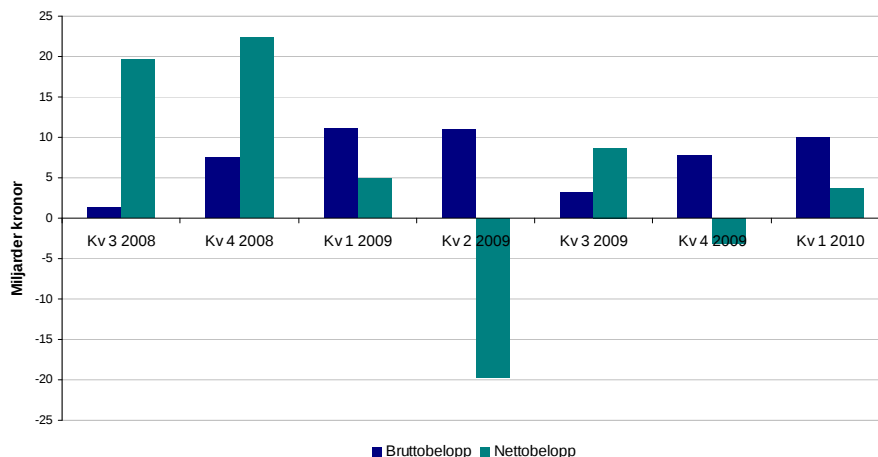
Emissioner av bankobligationer på den svenska marknaden uppgick till drygt 7 miljarder kronor under mars 2010, enligt SCB. Det är det största emitterade bruttobeloppet under en månad sedan finanskrisen började, vilket tyder på att marknaden fungerar allt bättre. Samtidigt emitterades ett mindre belopp under första kvartalet 2010 jämfört med samma kvartal 2009 (se diagram 2). Det emitterade nettobeloppet var positivt under första kvartalet 2010. Bankerna lånade netto upp 3,7 miljarder kronor på obligationsmarknaden. Den genomsnittliga löptiden för bankernas nyupplåning ökade till 1,8 år under första kvartalet 2010, jämfört med 1,0 år under december 2009. Det är den längsta genomsnittliga löptiden i bankernas nyupplåning sedan andra kvartalet 2009. Förändringen kan vara en effekt av kommande reglering av banker som syftar till att minska skillnaden i löptider på tillgångs- och skuldsidan.

Bankernas kostnad för upplåning med bankobligationer har sjunkit. Den har närmat sig, och ibland också, understigit upplåningskostnaden för säkerställda obligationer. Det är paradoxalt eftersom kreditrisken i säkerställda obligationer är lägre. Allt annat lika, borde därför upplåningskostnaden via dem vara lägre. En förklaring som marknadsaktörer ger är att bankerna förväntas emittera stora mängder säkerställda obligationer framöver, och att investerare har maximerat sitt innehav i säkerställda obligationer. Samtidigt tyder utvecklingen på att efterfrågan på bankernas obligationer förbättrats internationellt.

¹ Enligt inrapportering till FI från storbankerna, Länsförsäkringar, Skandiabanken och SBAB.

Diagram 2. Emitterade nominella brutto- och nettobelopp på den svenska bankobligationsmarknaden

Kvartal 3 2008 – kvartal 1 2010

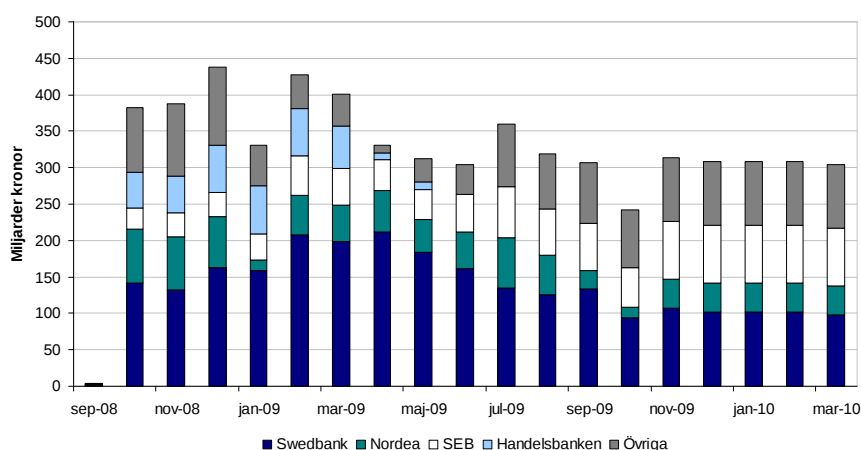

Källa: SCB

Riksbankens utlåning till bankerna har minskat något jämfört med i december (se diagram 3). Sedan sommaren 2009 har efterfrågan på Riksbankens lån minskat kraftigt. I april 2010 meddelade Riksbanken att man upphör att auktionera ut lån på tre och sex månaders löptid. Efter den senaste prishöjningen i februari har inga nya sådana lån efterfrågats. I stället införs ett nytt lån med 28 dagars löptid. Auktionerna av det nya lånet kommer att sammanfalla med förfallen på Riksbankens tidigare fasträntelån med 12 månaders löptid. Förändringen är ett led i avvecklingen av stödåtgärderna från Riksbanken.

Diagram 3. Riksbankens lån till bankerna

September 2008 – mars 2010

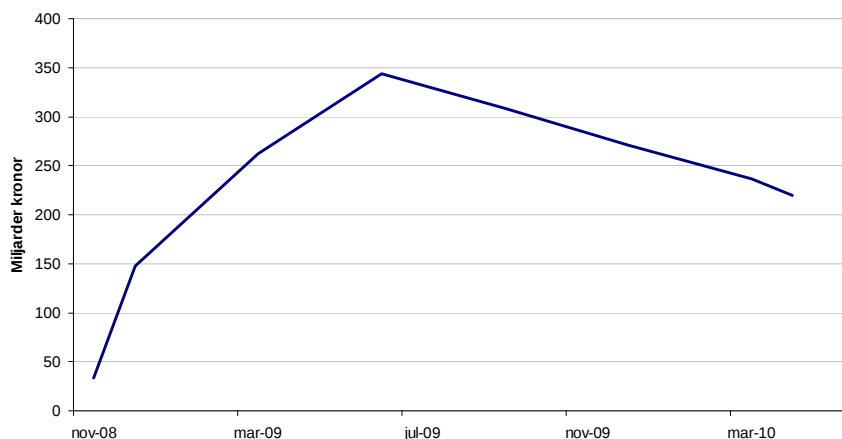
Källa: SCB

Garantiprogrammet för bankernas upplåning startade den 30 november 2008. Regeringen beslutade i mars att förlänga programmet till den 30 juni 2010. Därmed ligger det svenska programmet i fas med övriga europeiska länders program. Sedan halvårsskiftet 2009 förfaller garantier i snabbare takt än nya utfärdas. Den 23 april fanns garantier för 220 miljarder kronor utestående. Det innebär att volymen av utestående garantier har minskat med över 130 miljarder kronor sedan halvårsskiftet 2009 då det utestående garanterade

beloppet var som störst. För närvarande är sex institut medlemmar i programmet.

Swedbank står för närmare 90 procent av den totala utestående volymen. Banken valde i april att lämna garantiprogrammet vilket innebär att all Swedbanks nyupplåning sker utanför programmet. Under antagandet att inga nya garantier ställs ut kommer all upplåning inom garantiprogrammet att ha förfallit under 2014.

Diagram 4. Utestående volymer inom garantiprogrammet
November 2008 – april 2010

Källa: Riksgälden

Bankernas inlåning från allmänheten och hushållens sparande

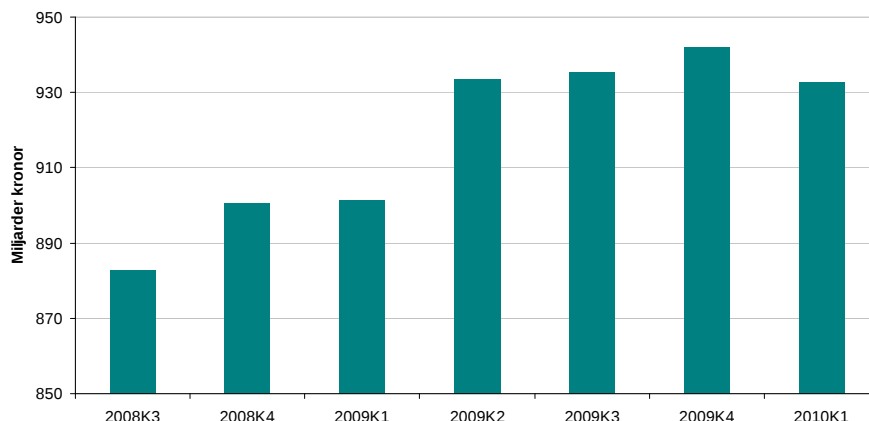
Hushållens sparande har ökat stadigt sedan 2005. Vid slutet av första kvartalet 2010 var hushållens bankinlåning 933 miljarder kronor (se diagram 5). Det är 50 miljarder kronor mer än vid slutet av tredje kvartalet 2008. Sammantaget var hushållens inlåning näst intill oförändrad under det första kvartalet 2010 jämfört med föregående kvartal.

Avkastningen på inlåningskonton är fortfarande låg. Samtidigt har hushållen enligt Riksbankens konjunkturbarometer blivit mer optimistiska både om sin egen ekonomi och om läget i Sverige, vilket innebär att hushållens konsumtion förväntas öka. Det är två faktorer som kan ha bidragit till att bankinlåningen inte fortsatt att öka under första kvartalet 2010. Viss del av sparandet kan ha förflyttats till sparande med högre avkastning. Nettosparandet i fonder fortsatte att öka under perioden, dock i lägre takt än under sista kvartalet 2009².

² Enligt statistik från Fondbolagens Förening.

Diagram 5. Hushållens bankinlåning

Kvartal 3 2008 – kvartal 1 2010

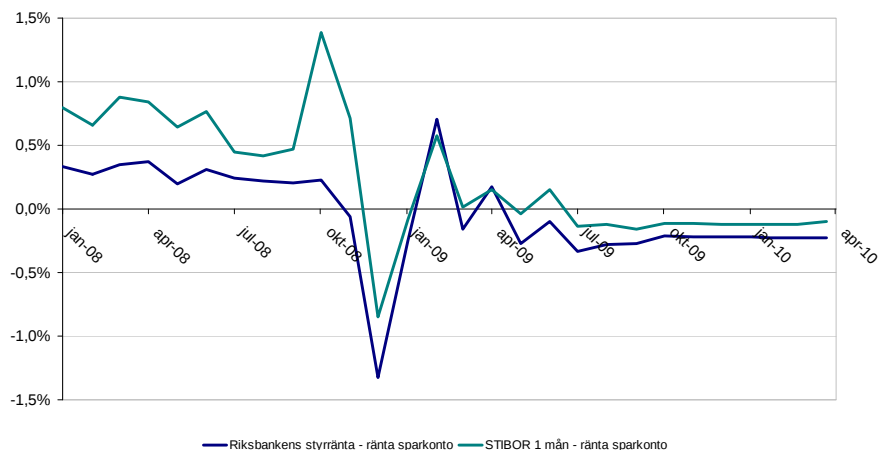

Källa: SCB

I diagrammet nedan jämför FI räntan på bankernas största sparkonton med interbankräntan respektive Riksbankens styrränta. En positiv inlåningsmarginal innebär att bankerna betalar mindre ränta till sina kunder än vad de tjänar på att placera i marknaden. Inlåningsmarginalerna har sjunkit kraftigt sedan oktober 2008. Under de senaste sex månaderna har marginalerna varit i stort sett oförändrade. Bankernas inlåningsräntor är överlag oförändrade sedan föregående rapporttillfälle, liksom reporäntan. Interbankräntan har stigit något. Spridningen i inlåningsränta mellan olika banker är dock stor eftersom villkoren för konton skiljer sig åt.

Diagram 6. Skillnaden mellan STIBOR 1 mån respektive Riksbankens styrränta (annonseringsdag) och genomsnittlig ränta på bankernas största sparkonton

Januari 2008 – april 2010

Källa: Reuters Ecowin och inrapportering till FI från storbankerna och SBAB

Likviditetskostnaden/bankernas finansieringsstrategi

FI har i flera rapporter presenterat ett räkneexempel på kostnaden för att omvandla lång räntebindningstid till kortare. I räkneexemplet lånar en bank ut pengar till en kund som köper en bostad. Kunden betalar tremånadersränta men utlåningens kapitalbindningstid, det vill säga tiden som är kvar till nästa omläggning av lånet, är längre. När banken lånar upp pengar med tre månaders löptid tar banken likviditetsrisk. Kostnaden för banken att låna upp pengar på längre löptid och omvandla räntebetalningen till tremånadersränta

ökade kraftigt under finanskrisen. Under andra halvåret 2009 minskade kostnaden, för att sedan stiga igen under första kvartalet 2010.

Följande exempel på likviditetskostnaden avser bankens kostnad för att emittera säkerställda obligationer och kostnaden för att omvandla dessa till rörligt. Alla räntor är marknadsnoteringar från 27 april 2010.

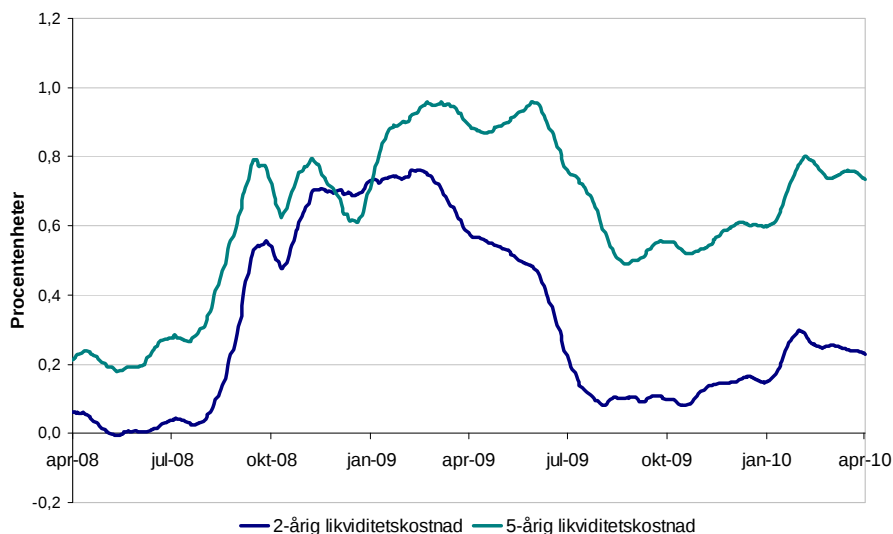
En bank lånar ut pengar till en kund som köper en bostad. Utlåningens kapitalbindningstid antas vara fem år, kunden betalar tremånadersränta (1,65 procent).

- 1) *Banken hanterar ränterisken men tar likviditetsrisken:* Banken finansierar sig på tre månaders löptid genom interbankräntan och betalar 0,54 procent i ränta. Banken har alltså en marginal på 1,11 procent $[1,65 - 0,54]$. Bankens likviditetsrisk består i risken att den inte får tillgång till ny upplåning efter tre månader och därmed får likviditetsbrist. Ju sämre finansieringsmarknaderna fungerar, desto större är den risken, och desto högre ersättning borde banken vilja ha för att binda pengar på fem år.
- 2) *Banken hanterar likviditetsrisken och ränterisken:* Banken finansierar sig genom emission av en säkerställd obligation på fem års löptid (3,17 procent). Banken ingår en ränteswap där den betalar interbankräntan (0,54 procent) och får femåriga swapräntan (2,47 procent). Banken har alltså en marginal på 0,41 procent $[1,65 - 3,17 - (0,54 - 2,47)]$, men tar varken ränterisk eller likviditetsrisk. Banken behöver alltså avstå 0,70 procentenheter för att hantera likviditetsrisken/refinansieringsrisken.

Under antagandet att bostadslånets totala löptid är fem år blir kostnaden för att försäkra sig mot likviditetsrisken 0,70 procentenheter per år. Samma räkneexempel i föregående rapport gav en likviditetskostnad på 0,84 procentenheter. Likviditetskostnaden för att omvandla en tvåårig säkerställd obligation har också minskat sedan förra rapporttillfället (se diagram 7).³ Bankernas upplåning har i regel en blandning av olika löptider, vilket också innebär att ovanstående kostnad inte drabbar hela bankens upplåning.

³ Likviditetskostnaden för korta löptider är oftast lägre än för långa löptider. Men i december 2008 var dock likviditetskostnaden för den femåriga obligationen lägre. Riksbankens stora sänkning av reporäntan i början till december påverkade prissättningen.

Diagram 7. Likviditetskostnad för att omvandla en 2-årig respektive 5-årig säkerställd obligation, rullande medelvärde⁴
April 2008 – april 2010

Källa: Reuters Ecowin

Trots den senaste tidens nedgång är likviditetskostnaden för den femåriga löptiden på samma nivå som under den akuta krisen hösten 2008. Den likviditetskris som då drabbade det globala finanssystemet påverkade priset på bankernas upplåning. Upplåning med längre löptider blev dyrare och kostnaden för att omvandla lång upplåning till kort räntebindningstid steg, det vill säga långa bostadsobligationsräntor steg mycket mer än långa swapräntor.

Att likviditetskostnaden på nytt steg i början av 2010 berodde främst på den grekiska skuldkrisen. Denna kris skapar fortfarande oro på de finansiella marknaderna, vilket lett till sjunkande räntor på långa svenska statspapper. Långa swapräntor och räntan på svenska bostadsobligationer har följt med i nedgången. Räntorna för bostadsobligationer har minskat i större utsträckning och därmed närmat sig de långa swapräntorna, vilket minskat likviditetskostnaden. Att kostnaden initialt ökade till följd av Greklands krisen berodde på en allmän oro för den makroekonomiska situationen i Europa. Att kostnaden därefter sjönk beror troligtvis på att marknaden efter hand kunnat bedöma sannolikheten för spridningseffekter till svenska bostadsobligationer.

⁴ Interpolering mellan utestående säkerställda obligationer för att skapa en obligation som är lika lång som jämförbar swap. Interpolering samt rullande medelvärde gör att likviditetskostnaden i bilden är något högre än i exemplet ovan.

Bankernas utlåningsräntor

Utlåningsräntornas utveckling beror på flera olika faktorer. I förra avsnittet behandlades bankens finansieringskostnader. Utöver dessa kostnader beror utlåningsräntorna även på:

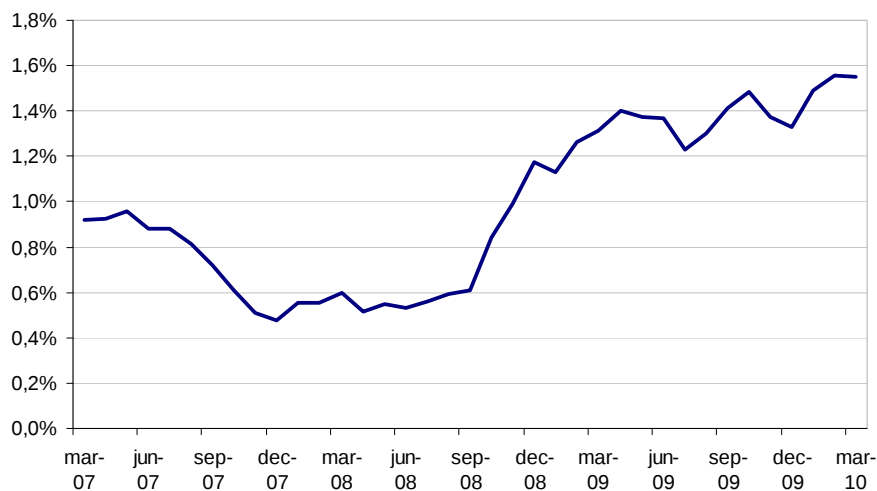
- Konkurrensen och kundernas förhandlingsstyrka
- Bankernas strategi för utlåningen

Utlåningsräntor till företag

Sedan oktober 2008 har marginalerna för företagsutlåning ökat markant och ligger fortsatt kvar på en högre nivå jämfört med före finanskrisen. De högre marginalerna förklaras sannolikt av att bankerna upplever att kreditrisken i utlåning till företag har ökat. Dessutom har marknaden krävt att bankerna ska hålla mer kapital. I början av året steg den genomsnittliga utlåningsräntan till företag något. Som en följd av det steg återigen marginalen mellan bankernas utlåningsräntor till företag och interbankräntan (se diagram 8). Därefter har den genomsnittliga utlåningsräntan till företag minskat något, medan interbankräntan ökat, vilket lett till minskade marginaler.⁵ Det rör sig dock om mycket små förändringar.

Diagram 8. Skillnaden mellan utlåningsräntor till företag och STIBOR 3 mån, rullande medelvärde

Mars 2007 – mars 2010

Källa: Reuters Ecowin och inrapportering till FI från storbankerna och SBAB

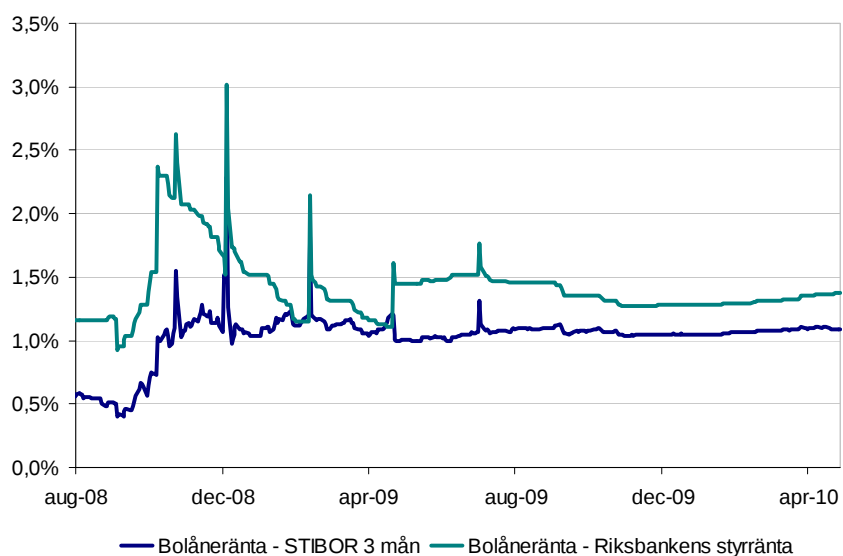
Utlåningsräntor till hushåll

Bankernas boräntor har stigit något sedan förra rapporttillfället. Det är framför allt de korta boräntorna som stigit, medan de längre är oförändrade eller till och med något lägre.⁶ Eftersom Riksbankens styrränta är oförändrad har marginalen mellan bankernas bolåneräntor och styrräntan därmed ökat något (se diagram 9). Även marginalen mellan bankernas bolåneräntor och interbankräntan har stigit något.

⁵ Syns inte i diagrammet eftersom det visar rullande medelvärde.

⁶ Bankernas inrapportering per 31/3 2010.

Diagram 9. Skillnaden mellan bankernas bolåneränta 3 mån och STIBOR 3 mån respektive Riksbankens styrränta
Augusti 2008 – april 2010

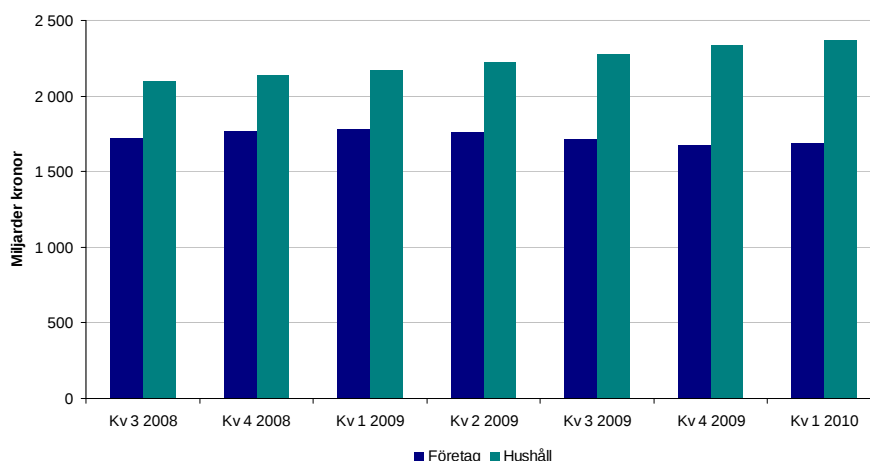

Källa: Reuters Ecowin

Utlåningstillväxten

Utlåningen till svenska företag och hushåll ökade något under årets första kvartal (se diagram 10). Hushållens totala skulder ökade med 13 miljarder kronor mellan januari och februari och med 15 miljarder mellan februari och mars. Nästan hela ökningen kommer från utlåning med fastigheter som säkerhet. Sedan oktober 2008 har hushållens totala lånestock ökat med 270 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning med 13 procent.

Diagram 10. Svenska MFI:s⁷ utlåning
Kvartal 3 2008 – kvartal 1 2010

Källa: SCB

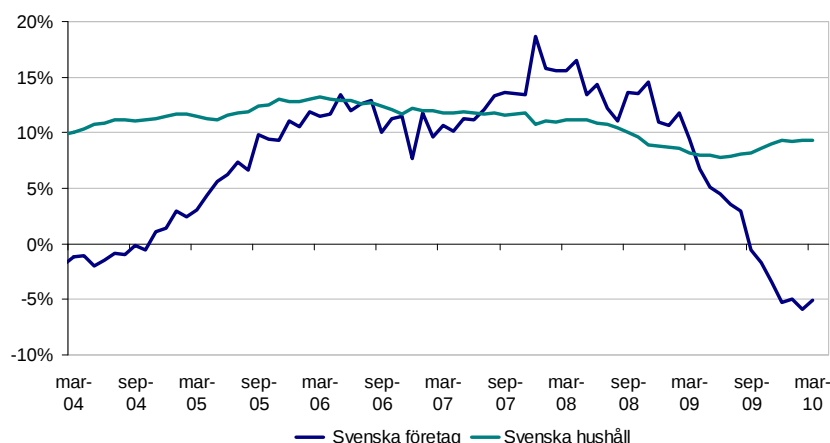
Den årliga tillväxttakten i utlåning till hushåll har varit oförändrad under årets första kvartal och låg i mars på 9,3 procent (se diagram 11). I mars var 79 procent av bostadsinstitutens nyutlåning till svenska hushåll till rörlig ränta.⁸ Det är en minskning med 7 procentenheter sedan årets början och den lägsta nivån sedan november 2008. Av bostadsinstitutens totala lånestock är cirka 60 procent lån till rörlig ränta, vilket är samma nivå som vid utgången av 2009. Det kan jämföras med 45 procent i oktober 2008.⁹

⁷ Svenska monetära finansiella institut enligt SCB:s definition: banker, bostadsinstitut, finansbolag och övriga MFI (t.ex. investeringsfonder, värdepappersbolag och fondkommissionärer) med verksamhet i Sverige.

⁸ Tre månaders bindningstid. På grund av felrapportering till SCB har siffrorna för september 2005 till december 2009 reviderats. I november gavs 88 procent av bostadsinstitutens utlåning till svenska hushåll till rörlig ränta, och inte 65 procent som vi skrev i sista rapporten 2009.

⁹ SCB Finansmarknadsstatistik 2010-04-29.

Diagram 11. Årlig utlåningstillväxt
Mars 2004 – mars 2010

Källa: SCB

Vid utgången av första kvartalet 2010 var den totala utlåningen till svenska företag 1 694 miljarder kronor. Det är 18 miljarder kronor högre än vid utgången av 2009. Det är första gången den totala utlåningen till företag ökar på kvartalsbasis sedan mars 2009. På årsbasis är utlåningstillväxten fortsatt negativ, minus 5 procent.

Enligt ALMI:s låneindikator har företagen i större utsträckning efterfrågat krediter för att bygga upp lager för att möta ökad orderingång och för investeringar. Efterfrågan på krediter i samband med likviditetsproblem har under perioden minskat. Enligt ALMI:s enkät ligger dock utlåningen kvar på samma nivå som kvartalet innan¹⁰. Det är därför svårt att tala om något trendbrott avseende företagsutlåning.

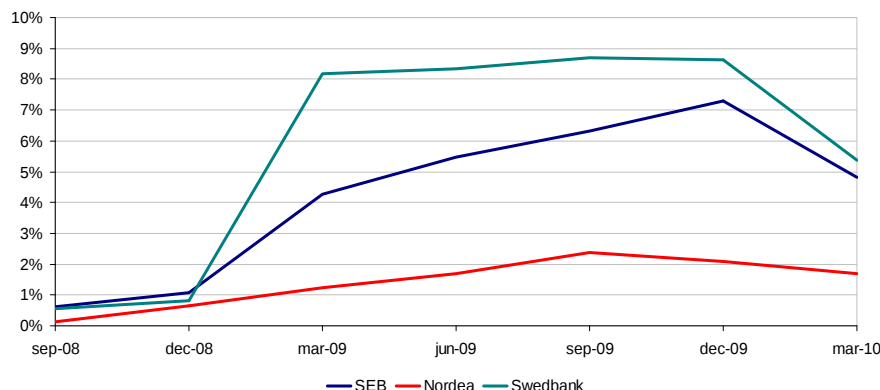
Under första kvartalet 2010 emitterade icke-finansiella företag obligationer om cirka 4 miljarder i svenska kronor. Det är ungefär samma belopp som under sista kvartalet 2009. Det är dock mindre än under det första kvartalet 2009, då cirka 12 miljarder obligationer emitterades i svenska kronor.

Bankernas utlåning i Baltikum

De svenska storbankernas totala utlåning i de baltiska länderna uppgick vid slutet av mars 2010 till drygt 350 miljarder kronor, vilket är nästan 120 miljarder kronor lägre än vid utgången av 2008. Sedan det sista kvartalet 2008 har utlåningsvolymen mätt i svenska kronor minskat varje kvartal, men detta är delvis en effekt av en starkare svensk krona. Den minskande utlåningen innebär att de tre baltiska länderna nu utgör 5 procent av storbankernas totala utlåning. Exponeringen i Baltikum påverkas inte bara av en minskad nyutlåning. Även de stora kreditförlusterna bidrar till minskad exponering.

¹⁰ ALMI Företagspartners Låneindikator, Kvartal 1 2010.

Diagram 12. Kreditförlustnivåer (netto) svenska storbanker i Baltikum
September 2008 – mars 2010

Källa: Bankernas delårsrapporter och inrapportering till FI från storbankerna.

Under det första kvartalet 2010 uppgick Nordeas, SEB:s och Swedbanks kreditförluster i de baltiska länderna till cirka 4 miljarder kronor. Det motsvarar ungefär hälften av de fyra storbankernas totala kreditförluster under perioden. Under första kvartalet 2010 var kreditförlustnivån (kreditförluster som andel av utlåning) 4,4 procent. Det är den lägsta kreditförlustnivån för de svenska bankerna sammantaget i Baltikum sedan fjärde kvartalet 2008 (se diagram 12).

Volymen osäkra lånefordringar är i stort sett oförändrad och uppgår vid utgången av det första kvartalet till närmare 46 miljarder kronor i de baltiska länderna. Av storbankernas kreditförluster i de baltiska länderna var cirka 2,2 miljarder kronor gruppvisa reserveringar. Det är beräknade förluster som ännu inte är identifierade på individuell nivå. De fortsatt höga gruppvisa reserveringarna ett tecken på att lågkonjunkturen i de baltiska länderna inte är över.

Under det första kvartalet 2010 har det kommit fler tecken på att situationen i de baltiska länderna håller på att stabiliserats. Ett exempel på det är att kreditvärderingsinstituten har höjt utsikterna för de baltiska länderna från negativ till stabil. Nordea, SEB och Swedbank är dock försiktiga i sina prognoser och poängterar att stora inhemska problem återstår, främst i Lettland och Litauen. Det är därför svårt att bedöma hur kreditförlusterna i de baltiska länderna kommer att utvecklas.